Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV — Reus Divendres 26 de Octubre de 1900 — Núm. 3.702

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . . . Ptas. 1
En provincias trimestre. . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . . . » 7
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de... TOS

La que paga més contribució de la provincia.

LAPIDAS LAS MILLORS Y MES BARATAS **Vda. y fills de A. Auqué** **REUS**

Plassa Constitució, 17 y Galanas, 1

ULTIMAS ✕ NOVETATS

— EN —

CORONAS y altres objectes artístichs de flors, en seda, pluma, metall, porcelana, tela impermeable, etc., de totas classes y preus.

Cintas é inscripcions pera 'ls mateixos

M. PERPIÑÁ

Major, 22, Reus.

Recordeu als morts

Pera 'l 2 del próxim Novembre

PEDRAS MORTUORIAS

de marbre, varis colors travalladas al burí, amte y relleu, desde **15 pessetas**; dauradas á **meytat de preu**

50 per 100 de rebaixa en las inscripcions.—**De franch** la colocació en lo Cementir.

TALLER DE MARBRES

LLOVERA, 23. VIUDA VILA LLOVERA, 23.

TALLER DE PLANXAR

DE

REGINA LEIRA

Desde 'l mes de Juliol d' aquest any, se troba establert en aquesta ciutat un taller de planxar, montat ab tots los adelantos que tan delicat travall requereix.

Dit establiment te una secció especial pera 'l rentament de cortinatjes, transparents, stors, vels, etcétera, etc.

Així mateix se rentan vestits de seda y merí, y tota classe de mantellinas.

Los objectes que surten del rentament no experimentan cap dany, conservantse com surtits de fábrica.

Se donan llissons á senyoretas y se serveixen los encárrechs ab la májor pulcritut y economía.

Carrer de las Galanas, 6, tercer, 1.ª—Reus

Agencia

Admet encárrechs, instancias memorials ó solicituts als Registres de la Propietat y Ajuntaments, certificats, copias é informes. Administració de fincas cobro de censals, etc. S' escriuhen cartas.

Presta diner ab hipoteca.

Carrer de la Presó, 16.

Secció doctrinal

Inmoralitat

Inspiremnos en los exemples que 'ns dona l' historia y veurém que als vicis socials ha seguit sempre la caiguda dels pobles. Lo poderós imperi romá fou enderrocat al ser invadit per la concupiscencia oriental, y d' aquell poderiu sens igual no 'n va quedar ni rastre.

Y si per la virtut del poble hi ha que medir la Espanya actual, cal regoneixer que aném depressa, á corre cuyta, á la ruina, á la mateixa disolució del Estat. Arréu troveréu aquí sols triomfant l' inmoralitat. No 's repara ab medis, y ab tal d' obtenir diners ab que subvenir al luxo, á la més impúdica ostentació, se passa per damunt de tot.

Llegím la prempsa, y molt sovint las galtas se 'ns enrogeixen de vergonya al considerar l' estat moral que donan á coneixer las noticias que hi trovém. En tots los ordres, en totas las esferas, veurém la mateixa podridura, y ja tant extesa tant desenrotllada que molt nos temém que 'l mal no té pas cura.

Aquí s' ha perdut en tot y per tot la més insignificant noció del dever, y encoratjats per los que deurían dar exemple, tothom fa de las sevas sens tant sols péndres la molestia de cubrir las apariencias.

Y cóm no ha d' esser aixís si saben verament que, per grossa que siga la malifeta may ha de mancar qui la cubreixi ab un mantell protector quant s' arriba á emplear certs arguments? La qüestió capital es fer diners, que després no faltarán pas medis d' arreglarho.

Com á ramellet podém oferir á nostres llegidors la següent llista:

Fugida de presos á Valencia, comprant als escarcellers.

Desfalchs á las Administracions d' Hisenda de Badajoz y Palencia.

Fugida del representant d' Espanya á Xile ab companyía de 60.000 duros y d' una *damicela* rosso, anomenada Matilde..... y no continuém perque sería 'l qüento de may acabar.

Agreguin vostés á tals mostras de *cultura* l' espectacle d' un poble embrutit que devant lo cadavre no d' una eminencia del saber, sinó d' un torero adotzenat com en Domingüin, doná expansió á sos instints de fera, com ho feu lo poble de Madrit, atropellantho tot pera gosar de més prop de la cerimonia del enterro, y l' ánima 'ls hi cauría als peus, com vulgarment se diu, puig rés de sério ni noble pot ni cal esperar del poble espanyol.

Al extranger nos consideran al nivell del Marroch y de Turquía, y á fé que no 'ls falta pas rahó, puig fan tot lo que poden en las esferas oficials pera que nostra representació sigui fidel reflexo de nostras costums políticas. A l' Exposició de París hi hem fet un paper d' estrassa, tant, que á falta de altres objectes hi hem exposat fins faltas gramaticals. No es pas estrany que en la secció de Instrucció pública no 'ns hagin donat un sol premi, puig ¿quin concepte pogueren formar en materia d' instrucció, d' un Estat que en son Pabelló hi tenía aquell célebre cartell *se prohiba fumar*? Ademés, los guardias civils que custodian lo Pabelló d' Espanya, cobrant tart y malament, y, per fi de festa, la Comissaría francesa reclama d' ofici 'l pago de deutes, que deurían estar més que saldats.

Tot lo exposat marca ben bé lo nivell de nostres organismes; més lo cas del Sr. Lopez Guijarro, embaixador á Xile, fa sobrexir la mesura. Será tant convencional com se vulgui, més lo cós diplomátich represénta l' encarnació de la Patria als paysos llunyáns. Al embaixador tenen que acudir tots nostres compatriotas en qualsevol cas en que sigui necessaria la protecció de sos interessos ó personas, y costin vostés de lo que no sería capás un Sr. López Guijarro, qué de tant trevallar per son compte ha tingut á bé *irregularizar*—posémho en termes fins—la caixa de la legació y 'ls 60.000 duros. La protecció oficial no sabém com los hi haurá anat á nostres compatricis residents á Xile, més de segur que no podrá queixarse d' ella la *senyoreta* Matilde.

En fí, que estém á la vora del abim, que la regeneració tant y tant esbombada es una mentida com qualsevol altre, y que Espanya 's trova en lo mateix cas que un baixell que té tota la costellada y l' obra morta podrida; encare que pintém l' arboladura y de portas á fora ho posém tot ben bonich, al més petit temporal no hi ha pas remey, 'ns en aném á fons.

Ja fém bé nosaltres de tenir sempre preparat lo salva-vidas, puig lo naufragi es inevitable.

¿Están habitats tots els planetas?

A mon amich R. Wyneken.

Aquí tens, amich Ricart, una qüestió, que del dia ensá en que 's forjá per primera vegada en el sanderi del home, l' idea d' esbrinar els misteris que tanca aqueixa inmensa volta blaveənca y piena d' estrellas que 'ns rodeija, fins avuy, ha donat lloch á no pocas polémicas, de las que més d' una, si no ha acabat com la célebre comedia de Falset, no se n' hi ha faltat pas gayre. Y si 's mira la cosa ab una mica de calma, ¿vritat que no s' hi veu el perqué se l' hi ha donat tantíssima importancia? ¿Per ventura podrém posar algún trós de gallina més á l' olla, quant logrém posar en clá aqueix problema? Jo crech que no, y 'm sembla, que fins el dia que poguém comunicarnos ab els habitants dels altres planetas, si es que n' hi han, no tindrán cap interés per nosaltres els tals personatges. Dia, que dupto puga arribar may ab tot y 'ls avensos que ha fet la ciencia astronómica.

Més quant tantíssim de paper s' ha embrutat parlant de nostres *vehins celestials*, y quant més de quatre inteligencias poderosas han posat á prova las sevas energías pera solucionar aytal qüestió, algún motiu de pes deu haverhi, ¿no es vritat? Sens dupte que si que deu havernhi algún; pero jo, no sé veuren cap altre que l' orgull innat del home.

El que primer llensá als quatre vents l' atrevit pensament de que 'ls demés planetas que junt ab la Terra poblan els espays siderals; estavan ó podían estar habitats com el nostre, devía ferho ab tota la bona fé, sense tenir en compte, que la gran dossis d' orgull que tots, petits y grans portém á sobre, encare que algunas vegadas el disfrassém ab el nom d' *amor propi*, havía de sublevarse tot seguit. No, no podía la bestia humana, acostumada á mirar, de dal del últim grahó de l' escala zoológica en que 's troba, ab inmens despreci els demés sérs orgánichs, y á considerarse com el rey de la Naturalesa, veure que de cop y volta venían altres á disputarli part del seu incomensurable regnat. L' home, que sempre s' ha cregut que tot lo creat no ha sigut per la seva ditxa, que fins arribá á imaginarse que 'l Sol fou fet á fí de que no hi hagués d' anar tot el dia ab la *llumenera* á la má, y que 's feu l' ilusió de que las estrellas que brillan en el cel [illegible] nits, y sobre tot las nits d' hivern, no podía, no, soportar ab calma, que als altres planetas que no son la Terra, pogués haverhi altres sérs que com éll podían gaudir las bellesas totas de la mare Naturalesa.

Y aqueixa, aqueixa ha sigut l' única rahó que ha impulsat á combatre la possibilitat de que hi hagués homes, en aqueixos planetas que 's diuhen Venus, Mercuri, Saturno, y en tots els que son companys de gloria y fatigas del nostre. L' home vol ser éll sol y ningú més. Mentida li sembla, que puga haverhi qui siga capás de creure que allá en un raconet cualsevulga del Univers, hi hagi homes com nosaltres y potser fins més superiors y tot.

Que aixó es aixís com jo 't dich, te 'n convencerás facilment, si fulleijes cualsevol llibre que tracti d' aqueixa materia. Si ho fás, veurás que, l' argument de més forsa, y potser l' únich que 'n té una mica, que solen emplear els que no volen que fóra de la Terra hi hagi ningú que puga posárselshi al costat seu, se reduheix á dir, que ja que la composició de l' atmósfera dels altres planetas, las sevas temperaturas extremas, la distribució de las estacions de temps, los elements químichs que'ls forman, etc., no son, ni molt menos, iguals als de la Terra, no 's comprén que en aquells llochs puguin viure los sérs mateixos que vihuen aquí, gracias á las condicions d' existencia de que gosém nosaltres, que en rés s' assemblan, per lo tant, á las d' allí. Es dir que, afirman que no hi pot haver, fóra de la Terra, animals que tingan las mateixas facultats que 'ls homes, pel motiu, de que 'n lloch, fora de nostre planeta, se troban las condicions de vida que aquí tením.

Analisal bé aqueix argument, y veurás qu' es fill del orgull que antes deya. Veurás en efecte, que si nó admeten l' existencia de sérs orgánichs que tingan facultats psíquicas iguals á las del home, es perqué comensan per donar com á cosa fora de dupte, que cas de que hi hagués sérs racionals, deurían necessitar las mateixas condicions de vida. No volen, no admetre que dintre d' un cos orgánich distint del nostre, puga haverhi un' ánima tan perfecta ó més que la nostre. El séu orgull els diu que son la mateixa perfecció, que son los reys y senyors de las cosas creadas, y aixís ho crehuen.

Jó, en camvi, crech lo contrari. Per més que regirho tots els indrets del méu cervell, no sé trobar cap rahó que 'm provi l' impossibilitat de que hi hagi sérs que com nosaltres pensin y sentin, y que per pensar y sentir, no necessitin la nostra organisació. Fins m' inclino á creure, que aixís com hi han animals d' organisació tan rudimentaria com la dels *protozoaris*, també deu haverhi, sinó aquí, fora d' aquí, que la tenen molt superior á la nostre.

A més d' aixó, jo no puch creurer, me resisteixo á creurer, que mons tan hermosos com Venus, tan inmensament grans com Júpiter y Saturno y ab unas estacions tan uniformes com las del primer, abont hi regna una perpétua primavera, hagin sigut creats exclussivament, per que desde la Terra, poguém nosaltres matar lo temps contemplantlos á través del objectiu d' un telescopi. Com tampoch puch creure, que la Terra, que ni per sa distancia al Sol, ni per la cantitat de calor que aqueix li envía, ni per son volum, ni per sa composició, ni per rés en fí, ocupa cap lloch senyalat entre 'ls planetas del nostre sistema solar, hagi en camvi, rebut l' inmensa gracia, de veures ella sola habitada per sérs capassos de compendre la grandesa de la Naturalesa.

Aqueix es, amich Ricart, lo méu pensament sobre aqueixa qüestió, que algún cop ha sigut objecte de las nostras conversas. No afirmaré que no hi ha homes fora del planeta que habitém; pero tampoch negaré rodonament la possibilitat de que n' hi hagi. Molt al contrari, me sembla llógich del tot, que la Terra, que no ha rebut de Déu cap privilegi en cap altre ordre de cosas, no n' hagi rebut tampoch baix aqueix punt de vista. Més entenguis, que al dir homes, no vull dir homes com els que nosaltres coneixém; vull significar, ab aqueixa paraula, sérs orgánichs, que tingan facultats intelectuals com las nostres ó superiors á las nostres.

A. PORTA PALLISÉ.

Reus, Octubre del 1900.

La decadencia agricola

y sas causas

La ciencia agraria podria millorarse considerablement obtenint d' una terra tant privilegiada com la nostra dobles productes dels que avuy se obtenen, perfeccionantlos al mateix temps.

Sembla que á Espanya es possible donar un verdader impuls á l' agricultura y posarla á l' altura de la d' altres nacions, pero, pera aixó es indispensable [illegible] do sas propietats, sos vicis, los cuydados que necessita, las cullitas que pot proporcionar, las máquinas y apers que convé introduhir en lo cultiu y 'ls adops que s' han d' emplear pera restituhir ó retornar á la terra los elements fertilisadors necessaris pera 'l complert desenrotllo de las plantas, nostres pagesos; en sa majoría, habitan en los centres de població tenint sas terras á gran distancia en poder de masovers ó criats que las esquilman, bé per desconeixer los avensos moderns ó bé per falta de recursos pera perfeccionar lo cultiu.

En nostre país, salvo raras excepcions, se creu generalment que 'l cel y la terra son los únichs encarregats de produhir las cullitas y que ab esgarrapar lleugerament la terra y llensar en ell las llevors.ja es prou, confiant que la Providencia fassi tot lo demés. Aquesta falta d' acció y aquest abandono proverbial dels pagesos produheix naturalment los efectes que estém tocant tots, es á dir, la postració y 'l decaiment de l' agricultura y dels agricultors.

Fixantse atentament en totas las zonas agrícolas d' Espanya l' observador que vulgui formar judici de l' agricultura pátria, notará que ha millorat bastant en lo segón terci d' aquest sigle y que hi ha en ella punts brillants dignes de que s' estudihin é imitin; mes á volta d' aquestas singularitats que honran, no pot menos de reconeixer l' atrás general en que 'ns trobém ab respecte á altres païssos que no contan certament ab las excelencias naturals de nostra terra. Aixó que dihém ho tocan los extrangers al moment que atravessan la frontera, ho confessa tot espanyol que ha viatjat per Europa y es opinió acreditada entre 'ls que per l' estudi ó per la comunicació ab las personas entesas han pensat sériament en l' assumpto.

Las provas inequívocas d' aquesta inferioritat las suministra 'l mapa de nostre territori, lo simple exámen de la superficie, la primera ullada sobre nostres camps. En una part poblacions repetidas de pagesos, amontegats en casas estretas, que per llaurar son terme tenen que anar diariament una, duas ó tres horas: en altre, deserts extensos, incults y casi verges, sens una casa ni cap senyal de que sían propietat de gents cultas; aquí monts talats ó partits per mà ayrada, presentant lo desordre d' una devastació vandálica; allí terrenos del comú ó de cap, sens fitas ni senyals, que alternativament son objecte d' especulacions de prepotents, ó teatres de lluytas á viva forsa entre convehins atrevits, ó escola d' intrusió, de usurpacions ó de vida llicenciosa. De un costat «barbechos» que semblan sembrats, perque la labor s' ha reduhit á una esgarrapada enganyosa, que únicament val pera facilitar lo desenrotllo de malas herbas espontáneas; d' altre, descollant entre las garbas de cereals, carts, ruellas, negretas, fruytas y malesa que 'ls ofegan y consumeixen. Allá nuvols de remats que 's moren de fam en amples camps desprovistos de vegetació; allá caballerías mal cuydadas, brutas, y deformes. Y per tot arreu, la major part del terreno que 's cultiva en descans complert per un ó dos anys seguits; ayguas perdudas y mal aprofitadas, com qui espera de l' acció vital de la naturalesa efectes que devía procurar un travall més inteligent y més seguit.

¿No es aixó lo que veuhen y senten los homes coneixedors de la ciencia á la cultura en que avuy se troba? Per trist que sembli aquest bosquetx, no podrá negarse que es exacte, salvo, com hem dit, carissimas y honrosas excepcions.

Sería un extravío del amor patri ofendres d' aquest cuadro fotografiat, donchs la generació actual no es del tot culpable de situacions y errors passats; lo que procedeix es ayrarse sens pecar, aixó es, sentir lo mal agudament, y pera conjurarlo estudiar y travallar més de lo que avuy se fá.

Lo refrán que diu «hisenda ton amo te vegi» es desgraciadament pera 'ls cultivadors espanyols una gran veritat y com lo sistema seguit es lo contrari los resultats no poden menos de ser negatius.

Los propietaris rurals que poden arrendar las fincas per tres, sis ó dotze mil pessetas anyals crehuen ja haver resolt lo problema y las entregan al masover traslladantse á viurer á las grans poblacions pera donar á sos fills la carrera de Metje ó Advocat que generalment no 'ls serveix pera res. Lo masover, com la terra no es seva, l' esquilma cuant pot sens fer gastos d' adops ni introduhir nou y més profitós sistema de cultiu perqué també li falta capital; y 'l primer any si te bona cullita paga malament perque hi ha altras atencions que cubrir, lo segon si hi ha hagut pochs productes se disculpa ab aixó y sols abona una part del arrendament y 'l tercer pretent ja evadirse del compromís deixant la terra improductible pera 'l duenyo. D' aquí lo malestar dels mateixos propietaris y de tots en general.

No, no es aqueix lo camí que deu seguirse pera la agricultura prosperi. Lo duenyo de la terra deu viure prop d' ella, dirigir los cultius y explotarla ab arreglo á sa calitat y als medis de que disposi. Així en compte de produhir poch y dolent podría obtenirse molt y bó y 'l malestar general se cambiaría en estat prósper y felís pera totas las classes socials.—A R.

CRÓNICA

Firas y Festas

Un dels números que en las Firas y Festas que se celebrarán en aquesta ciutat desde demá fins al dia 30, que resultará dels més lluhits á jutjar per las falagueras noticias que 'n tenim, será, sens dubte, la retreta militar pera 'l qual vindrán á aquesta ciutat bon número de músichs, tambors y cornetas de Barcelona.

L' acte de colocar una corona al monument del general Prím promet també ser dels que més sobresurtin.

* * *

En los aparadors de la botiga «El Capicho» hi vejerem ahir vespre exposada, entre altres regalos que ja hem esmentat en nostres números anteriors, una preciosa cadira en miniatura, artística obra del destre cadirer del carrer de Jesús, D. Pau Clivillé, qui á no ser conegut en aquesta ciutat per sas ben deixadas obras, l' objecte regalat per éll á la Tómbola benéfica sería prou pera acreditarlo.

* * *

Destinat al mateix fi benéfich se rebé ahir lo regalo de S. M. la Reyna Regent, consistent en un preciós rellotje de porcelana ab una capsa de metall.

Tením un flamant Gabinet.

¿Pera quant?

Deu y Sagasta dirán.

Lo quefe dels fusionistas ja ha parlat.

Algo ha dit y algo que significa molt pera quants sabém llegir entre ratllas.

«Lo nou Govern tindrá que viure de la benevolencia dels lliberals.»

Quedém enterats.

Y ¿fins quan durará áqueixa benevolencia?

«Ecco il problema.»

Per aixó dihém avans que Deu y Sagasta dirán pera quant temps tindrém ministeri Azcárraga.

Perque no podém creure que com confían los silvelistas la separació de son quefe sía interina y torni, en conseqüencia, molt prompte, á presidir lo Govern.

Silvela ha caigut pera no aixecarse més; si altra cosa vegessim sería un reto pera la nació.

Podrá sí Silvela, «inspirar» los actes del nou Govern; més encara presidirlo desde 'ls bastidors, y així sortirá aixó.

Per aqueixa rahó res bó esperém de lo nou que tan vell resulta ser y tan gastat.

Lo país, aguantarà la interinitat com ha resistit tantas altras cosas:

A la forsa.

Pero d' aixó á tolerar de nou y ostensiblement á

Silvela sentat en la poltrona presidencial, va molta diferencia.

«El Imparcial» ha dit que la passada crissis pot afectar al régimen.

¿Traslluhirá algo de lo que apuntat queda «El Imparcial»?

Pot molt ben ser que si y desd' ara que sí sería si tinguessin algún fundament las esperansas dels silvelistas.

En quant á la ternada del senyor Sagasta al poder, cosa que sembla despéndres de sas paraulas y que alguns donan per segura, podrá serho en efecte pero deuría ser altre impossible.

Ans d' ahir á última hora, reberem alguns programas de las Firas y Festas dels redactats en castellá, impresos en la tipografía y fotograbat de nostre particular amich D. Eduart Navás.

En la portada hi sobresurt lo bon gust de la casa editora, tant per la bona elecció del dibuix que 'l adorna com per la acertada combinació de las tintas ab que están tirats.

No 's dirá més, sino que aquest any los impressors tots de nostra ciutat han volgut lluhir los seus mérits presentant al públich programas com los avans esmentats, los catalans, editats pel Sr. Ferrando y 'ls de las Carreras de Bicicletas, pels Senyors San Joan. També de particulars n' han sortit capasses, élls sols, pera acreditar un establiment tipográfich si tots los cuatre de Reus no ho estessin ja, y d' aqueixós han tingut lo gust de veuren igual que de las tres impremptas avans nombradas, de la dels senyors Carreras y Vila.

A tots los hi enviém nostra felicitació pel bon gust que han deixat patent ab sos recents traballs.

Aquesta nit nostre Excm. Ajuntament celebrará la sessió de segona convocatoria corresponent á la present setmana.

Per acort de las Juntas de Mestres y Dependents perruquers y barbers ab motiu de las festas se tancarán las botigas als dias y horas següents:

Dissapte 27, á las 12 nit.
Diumenge 27, á las 8 nit.
Dilluns 29, á las 4 tarde.
Dimars 30, á las 12 del mitj-día.

Trobém en un colega de Barcelona:

«Lo diumenge se verificá en Las Pobias la solemne bendició de la campana que á la parroquia del poble ha regalat don Isidro Gassol.

A la ceremonia hi assistiren gran número de personas distingidas.

La citada campana es model de sonoritat y esbeltés y honra los tallers del acreditat fundidor de Reus don Joseph Pomerol, ahont ha sigut construhida. En la mateixa se llegeix la següent inscripció: «Feta á Reus per en Joseph Pomerol.—Any 1900.—Fou padrí don Isidro Gassol, diputat á Corts per aquest districte», y ostenta l' escut de Catalunya, de Santas Creus, la imatje de Sant Pau y una creu bisantina».

Nosaltres que vam tindrer lo gust d' admirarla asegurém que son ben merescuts los elogis que 'l periódich d' ahont copiém la noticia dedica á la acabada obra del senyor Pomerol.

Que rebi son constructor nostra coral enhorabona.

Ahir vespre quedaren exposats en los aparadors de la botiga del senyor Boqué los valiosos y artístichs premis de las carreras de bicicletas.

Aquesta nit s' hi exposará en la mateixa tenda l' elegant regalo que, destinat á la Tómbola, ha enviat S. M. la Reyna.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentes especies puja la cantitat de pessetas 855'54.

LA GLORIA

FABRICA DE GALETAS Y BESCUYTS DE LUXO

Se recomanan á las personas aymants de la bona galeta.

Demáninse en totas parts.

Secció oficial

Registre civil

del dia 25 d' Octubre de 1900

Naixements

María Magriñá Sanahuja, de Joseph y Rosa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Ramón Tondo Solé, 48 anys, Vidre, 3.—Frederich Torrens Olivé, 49, anys, Amargura, 17.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Evaristo.

CULTS RELIGIOSOS

Santuari de Nostra Sra. de Misericordia

(Associació de la Salve)

La Salve que tots los dissaptes se canta en honor de la Verge de la Misericordia, en son Santuari, demá, segons costum, tindrá lloch á las cinch de la tarde.

Lo que s' anuncia al públich y molt especialment pera coneixement de las personas que contribuheixen al sosteniment de dit piadós acte.

Reus 26 Octubre 1900.—La Junta.

Sant de demá.—Santa Sabina.

Anuncis particulars

La veu de la veritat

Desde més de quinze anys los medicaments COSTANZI son los únichs que curan cualsevol mal venéreo ó sifilítich.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob ant-sifilítich COSTANZI.**

PERA 'LS MORTS

Riquíssim y variat assortit en coronas, flors artificials, rams, pensaments, y adornos propis pera nitxos, panteons y sepulturas y recomposició dels propis objectes que 's troban fets malbé.

RIPOLL germanas

Carrer Llovera, 29.—Reus.

També 's trobará en aquesta casa gran varietat de plantas y adornos pera saló.

EN VENTA

En la propietat de D. Jordi Pellisé situada á un kilómetre d' aquesta ciutat, llindant ab la carretera de Salou, hi ha varis trossos de terra, de cabuda un jornal aproximadament, pera vendre.

Pera informes dirigirse al mateix duenyo, Mercería, 5,ó á D. Bonaventura Carpa, Farmacia, Reus.

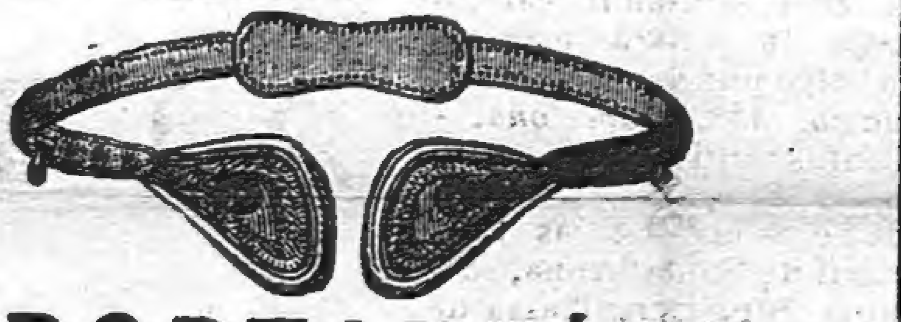

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclám de falses remitits y certificats, medis molt empleats en las grans capital; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entussiasta.

Son molts los que han acudit á consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convensut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Especialitat en braguerets de cautchuc pera la complerta y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omopláctichs pera evitar le carregament d' espatllas.

Braguers de tota classe ló més práctich y modern pera la curació de las hernias

Faixas hipogástricas pera corretjir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en le tractament de las hernias.

ESTABLIMENT

LA CREU ROJA

PLASSA DE PRIM.-REUS

SOCIETATS Y CAFETERS

Gran y variat surtit de cromos, fototipias, cartulinas, llistas, papers, calats pera plats y tot lo demés concernent á la rifa de dolsos de

Tots los Sants

Desde 'l més luxós á lo més senzill.
Se trobarán á preus limitadíssims en la

Impremta Ferrando

Plassa de la Constitució, Reus.

Telégramas

Madrid 25.

Lo Consell de ministres celebrat avuy baix la presidencia de la Reina ha durat una hora.

Lo general Azcárraga ha pronunciat un discurs exposant las causas de la crísis y la forma en que s' ha constituit le nou Govern, lo qual, diu, es una prossecució del anterior.

Ha exposat després los plans del nou ministeri, dient que preferentment atendrá á la nivellació dels Pressupostos y á enrobustir le crédit, tant interior com exterior.

Després ha fet un lleuger resum dels diferents Pressupostos parcials. Del de Governació ha dit que s' hi manté l' aument de Correus y Telégrafos, y se suprimeix l' aument de la Guardia civil. Del d' Estat ha dit que se suprimeix la embaixada á Xina, puig la nostra representació al Celest Imperi ens produiria més perills que no pas ventatjas. Del de Gracia y Justicia ha dit que també hi ha rebaixa; y al d' Instrucció Pública hi haurá aument á causa de l' Esposició de Bellas Arts que 's té de celebrar la primavera vinenta y pels treballs del cens.

Referent á Obras Públicas, ha dit que encara no 's pot dir res, puig le nou ministre necessita ferse cárrech del pressupost. Per lo que toca al ministeri de Guerra, creu que 's presentará mantenintse las mateixas xifras que en lo present exercici, encara que fent modificacions en algunas partidas. En quant al pressupost de Marina s' ha limitat á dir que en lo projecte den Silvela se proposan sis milions d' aument sobre 'l vigent, pero—ha afegit—posteriorment s' hi va fer una reducció de dos milions; ab tot y aixó, no 's pot decidir res fins que se n' hagi enterat lo nou ministre.

També ha dit que 'l criteri tancat relatiu al personal, es mantenir los actuals empleats.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis caterrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonía y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principal droguerías

ELECTRO-MOTORS

Y DEMÉS MATERIAL ELÉCTRICH DE LA

Companyia General de Electricitat á Berlin

Sucursal á Barcelona: Levi y Cocherthaler

Unica en Reus: JOSEPH POMEROL Carrer de Monterols, 36.

Se garantisen los electro-motors ab crescut rendiment y bona marxa sens que puguin competirlos altres de diferents casas del país ó extranjeras portant al mateix temps la ventatja que després de deu horas ab marxa á plena carga no passi sa temperatura de cuaranta cinch grans sobre la dal ambent. Son recomenables aquests electro-motors, havent instalat la sucursal de Barcelona en setanta centrals de electricitat, entre ellas las principals de Madrid, Barcelona, Sevilla y moltíssims á particulars para la industria.

NOTA: En cas que per qualsevol accident imprevist sufrís algun desperfecte los electro-motors ó demés material eléctrich, la sucursal mateixa de Barcelona te taller para tota classe de reparacions.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 24

De Ambères en 10 dias, v. inglés «Balboa», de 881 ts., ab tránsit, consignat als Srs. Mac-Andrews.

De Blanes en 3 dias. ll. espanyol «Joaquina», ab tránsit, consignat á D. C. Mallol.

De Barcelona en 2 dias, ll. espanyol «Isabelita», en lastre, consignatari Manel Rodriguez.

Despatxadas

Pera Londres y es., v. inglés «Balboa», ab efectes.

Pera Alicante ll. espanyol «Isabelita», en lastre.

Pera Agnilas ll. espanyol «Joaquina», en tránsit.

—

J. Marsans Rof

Representant, Joaquim Sociats

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	70'87	Aduanas	'
Amortisable 5 0[0	92'45	Norts	50'50
Colonial	'	Alicants	74'50
Cubas 1886	84'37	Orenses	21'75
Cubas 1890	70'25	Obs. 6 Fransas	'
Filipinas	'	Id. 3 0[0 id.	51'62
Exterior París	68'90	Id. Almansa 3 0[0	'

GIROS

París	33'30	Londres	33'50

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la palssa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.	'	32'95	33'
» 3 dias vista	33'17-33'18	'	'
» vista	33'20	33'15	33'25
París 8 dias vista	'	'	'
» vista	'	32'25	32 70
Marsella 90 dias fetxa	'	'	'
» 6 vista	'	32'15	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.		675	
Industrial Farinera	675		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	700		
Manufacturera de Algodón		150	
C.ª Reusense de Tranvías	25		
C.ª Reusense de Tranvías privilegiadas 5 per 100	275	350	

—

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	70'91	Cubas del 86	84'37
Colonial	'	Cubas del 90	70'37
Orenses	21'80	Amortisable	92'50
Norts	50'65	Ob. 5 p% Almansa	'
Alicants	74'65	Id. 3 p% Fransas	51'75
Filipinas	'		

PARIS		MADRID	
Exterior	69'15	Interior	71'

GIROS

París	32'65	Londres	33'30

Se reben órdres pera operacions de Bolsa Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paissos.

LLIBRES

Poesías, de D. Eugeni Mata y Miarons.—Una pesseta, 'l tomo.

Rosari del cor, poesías de D. Francisco Gras y Elías.—Duas pessetas, lo tomo.

Se venen en l' Imprempta d' aquest diari.

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7

A. SALVATI COSTANZI

Carrer Diputació, 435. Barcelona

MIRACULOSOS ❖ CONFITS

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

COSTANZI

No pochs envejosos sufreixen grandement per lo favor cada dia mès creixent que mereixen del públich de totas nacions los Remeys **Costanzi**, que han curat mils de malalts de **venéreo** y **sífilis** encare sent ses mals crónichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d' efecte tan maravellós pera 'ls *estreñyiments uretrals*, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant ademés las perillosas *candelillas*. En dos ó tres dias será radicalment curada la *purgació* recent y en cinch ó sis dias la *crónica* y gota militar. Inmillorable pera las *úlceras* y *fluix blanch* de las *donas*, *arenillas* y *catarros* de la *vejiga*, *escozores uretrales*, *cálculs*, *retencions d' orina* y *demés infeccions genito urinarias* y especialment la *sífilis* encarque sia hereditaria. Pera la curació de la *sífilis*, lo Roob ha donat probas patents d' una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, perque es l' únich que no conté *Ioduro de Potasio* ni cap *sustancia Mercurial*. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectes de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malaltías no molt fácils de curar. Lo Roob te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrèdols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l' inventor. *Carrer Diputació, 435, Barcelona.*—Preu de la **Injecció Costanzi**, pessetas 4.—Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en totas las Farmacias. A Reus en la Farmacia de **D. Anton Serra**, Arrabal de Santa Anna, *80*, en la del **Dr. Carpa** y en la Droguería de **D. Francisco Freixa** Plassa de Prim, 1.

× Sífilis ×

Curació absoluta y radical de la SÍFILIS en breu plaso, en lo

SANATORI PERA SIFILITICHS

Carrer Major de la Bonanova, núm. 74

San Gervasi, Barcelona.

Pera més informes, Dr. Abreu, carrer de Vergara, número 10, primer, Barcelona, ó en lo mateix establiment, al administrador Sr. Rumiá.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ALTAS

y

BAIXAS

pera la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.

Ferrocarril económich

de Reus á Salou

—

Servey de trens

que regirá desde 1.º 16 de Setembre de 1900

SORTIDAS DE REUS	SORTIDAS DE SALOU
—	—
Matí	*Matí*
4'10	4'56
9'00	10'40
Tarde	*Tarde*
2'32	5'10
5'43	*Nit*
	7'2

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 16 de Septembre de 1900.

LA GRESHAM

COMPANYÍA INGLESA DE

SEGURS SOBRE LA VIDA

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDAD A L' ANY 1848

Polissas indisputables.—Beneficis Capitalisats. Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituhit lo dipódit exigit per las Lley-fiscals vigents com garantía pera sos assegurats á Espanya.—Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 9, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.—A Reus dirigirse á D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE

Companyía inglesa de

Segurs contra incendis, esplossions y accidents.

Capital: 34.000.000 *de pessetas*

Oficina pera Catalunya. Plassa de Catalunya 9, acera de la Ronda de la Universitat.—Barcelona.

Comissionat a Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim